

การทำหน้าที่ของครอบครัวและการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น*

Family Function and Internet Addiction among Early Adolescents*

ณัฐศรัณย์ กิตติศรี, พย.ม. (การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต)¹

Nattasaran Kitisri, M.N.S. (Psychiatric and Mental Health Nursing)¹

ดราวรรณ ต๊ะปิ่นตา, ค.ด. (จิตวิทยาการศึกษา)²

สมบัติ สกุลพรรณ, ป.ด. (หลักสูตรและการสอน)³

Darawan Thapinta, Ph.D. (Educational Psychology)²

Sombat Skulphan, Ph.D. (Curriculum and Instruction)³

Received: June 28, 2019 Revised: October 13, 2020 Accepted: November 12, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นตอนต้นที่มีอายุ 12-15 ปี กำลังศึกษาในโรงเรียน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 430 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบประเมินข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินจุฬาลงกรณ์แฟมมิลีอินเวนทอรี มีค่าความเชื่อมั่น .82 และแบบประเมินการติดอินเทอร์เน็ตฉบับภาษาไทย มีค่าความเชื่อมั่น .89 เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม 2562 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

* Master's Thesis of Nursing Science Program in Psychiatric and Mental Health Nursing, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

¹ มหบัณฑิต สาขาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ Master, Program in Psychiatric and Mental Health Nursing, Faculty of Nursing, Chiang Mai University

¹ ผู้เขียนหลัก (Corresponding author) Email: nattasarakitisri@gmail.com

² ศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

² Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University: Major Advisor

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

³ Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University: Co-advisor

ผลการวิจัยพบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .150, p < .05$)

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลวัยรุ่นควรเฝ้าระวังการติดอินเทอร์เน็ตและให้การช่วยเหลือที่เหมาะสม และส่งเสริมให้วัยรุ่นมีการทำหน้าที่ของครอบครัวที่ดียิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาการติดอินเทอร์เน็ต

คำสำคัญ: การทำหน้าที่ของครอบครัว การติดอินเทอร์เน็ต วัยรุ่นตอนต้น

Abstract

This descriptive correlational research aimed to examine the relationship between family function and internet addiction among early adolescents. The samples consisted of 430 early adolescents aged 12–15 years, studying at schools in Chiang Mai Province. The research instruments consisted of the demographic questionnaire, the Chulalongkorn Family Inventory with the reliability of .82, and the Internet Addiction Test with the reliability of .89. Data were collected from January to March, 2019. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Spearman rank correlation.

The research results revealed that family function was positively statistically significant related to internet addiction among early adolescents ($r_s = .150, p < .05$).

This research suggests that nurses and related personnel working with adolescents should monitor adolescents' internet addiction and give an appropriate assistance as well as promote the family functions among adolescents in order to reduce the internet addiction problem.

Keywords: Family function, Internet addiction, Early adolescent

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันที่มุ่งสู่สังคมแบบดิจิทัลส่งผลต่อการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นจากประชากรทั่วโลกจำนวน 7.60 พันล้านคน พบการติดอินเทอร์เน็ตร้อยละ 1-18.70 (Pontes, Kuss, & Griffiths, 2015) เมื่อแบ่งออกเป็นทวีปพบว่าทวีปเอเชียมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 48.70 รองลงมา ได้แก่ ทวีปยุโรป แอฟริกา ออสเตรเลีย และอเมริกาเหนือ คิดเป็นร้อยละ 17, 10.90, 3.2-4 และ 1.20-13 ตามลำดับ (Internet World Stats, 2018; Ryan, 2015) ส่วนประเทศไทยมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต 57 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 82.40 โดยคิดจากบัญชีเฟซบุ๊กและบัญชีอื่น ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีจำนวนมาก (Internet World Stats, 2018) สำหรับวัยรุ่นที่มีอายุ 13-16 ปี มีการติดอินเทอร์เน็ตร้อยละ 62 โดยประเทศที่มีวัยรุ่นติดอินเทอร์เน็ตสูงสุด คือ ประเทศเกาหลี คิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมา คือ ประเทศจีน คิดเป็นร้อยละ 41 (Mak et al., 2014) จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า วัยรุ่นตอนต้นที่มีอายุ 12-15 ปี มีการติดอินเทอร์เน็ตร้อยละ 26.50 (Wu et al., 2016) และร้อยละ 19.90 (Xin et al., 2017) โดยเพศหญิงมีการติดเกมออนไลน์มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 18.90 และ 7.40 ตามลำดับ (ธานินทร์ สุธิประเสริฐ และคณะ, 2561)

การติดอินเทอร์เน็ต หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงการหมกมุ่นกับอินเทอร์เน็ต ไม่สามารถควบคุมเวลาเล่นอินเทอร์เน็ตได้ มีลักษณะเช่นเดียวกับการเสพติดสารเสพติด แอลกอฮอล์ และการติดการพนัน ผู้ติดจะมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น มีอาการกระวนกระวาย หงุดหงิด ส่งผลต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง (Young, 1998) จากการทบทวนวรรณกรรม พบสถิติการติดอินเทอร์เน็ตในช่วงอายุ 12-15 ปี ซึ่ง

เป็นวัยรุ่นตอนต้นในระดับมัธยมศึกษา (Mak et al., 2014; Wu et al., 2016) และมีความเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของครอบครัว เนื่องจากเป็นวัยเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ จากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่น จึงมีผลต่อความอยากรู้อยากลองใช้อินเทอร์เน็ต (Santrock, 2014)

การติดอินเทอร์เน็ตส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาหลายด้าน (Young, 1998) ได้แก่ 1) ปัญหาทางร่างกาย ทำให้การนอนหลับลดลง เกิดอาการอ่อนเพลียเรื้อรัง อาการปวดหลัง และอาการปวดตา 2) ปัญหาทางสุขภาพจิต ทำให้มีอาการซึมเศร้า อารมณ์แปรปรวน อาการหงุดหงิดง่าย และสมาธิสั้น 3) ปัญหาทางครอบครัว ทำให้ความสัมพันธ์ของคนใกล้ชิดในครอบครัวลดลง มีกิจกรรมร่วมกันลดลง 4) ปัญหาทางการศึกษา ส่งผลให้ประสิทธิภาพการเรียนลดลง นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตในการสนทนา ทำให้ไม่สนใจในการเรียน ไม่เข้าเรียน และ 5) ปัญหาทางอาชีพ ส่งผลให้บุคคลไม่สนใจการทำงาน เสียเวลาในการทำงาน ทำให้การพักผ่อนไม่เพียงพอ ซึ่งหากไม่สามารถจัดการกับการติดอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม มีโอกาสจะเกิดผลกระทบดังกล่าวได้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นมีหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยด้านสังคมศาสตร์ ปัจจัยด้านการใช้อินเทอร์เน็ต ปัจจัยด้านจิตสังคม (Kuss, Griffiths, Karila, & Billieux, 2014) แต่ปัจจัยที่น่าจะปรับได้ คือ ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการทำหน้าที่ของครอบครัว (Pontes et al., 2015) จากการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในครอบครัวและการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นพบว่า การติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นมาจากความไม่พึงพอใจในครอบครัว (Telef, 2016) ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในครอบครัวและการส่งเสริมสุขภาพจิตจึงเป็นการเพิ่มศักยภาพของการทำหน้าที่ของครอบครัว (Epstein, Bishop, Ryan, Miller,

& Keitner, 1993) เช่น การให้คำแนะนำของ บิดามารดาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต การสื่อสารของบิดามารดาที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต (Kuss et al., 2014) ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยในครอบครัวและการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นพบว่า ครอบครัวที่ยากจน ครอบครัวที่มีความขัดแย้ง และความล้มเหลวในการทำหน้าที่ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น (Wu et al., 2016) จะเห็นว่า การติดอินเทอร์เน็ตมีความเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของครอบครัว

การทำหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง ความสามารถของสมาชิกทุกคนในครอบครัวในการมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการควบคุมพฤติกรรม หากสมาชิกสามารถทำหน้าที่ทั้ง 6 ด้าน ได้ดี ย่อมนำไปสู่การทำหน้าที่ของครอบครัวที่สมบูรณ์ ครอบครัวที่เข้มแข็ง และการมีสุขภาพจิตที่ดี (Epstein, Baldwin, & Bishop, 1983) หากการทำหน้าที่ของครอบครัวไม่สมบูรณ์ ย่อมส่งผลต่ออารมณ์และพฤติกรรมที่แสดงออก สิ่งเหล่านี้จะกระตุ้นให้วัยรุ่นหลบหนีความจริงไปอยู่ในโลกเสมือนจริงในอินเทอร์เน็ต (Young, 1998)

จากการทบทวนวรรณกรรม พบการศึกษาของบุญญรัตน์ นทีสถิตย์ธาร (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมและผลกระทบในการใช้อินเทอร์เน็ต ประกอบการเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่ง พบว่า ระยะเวลาการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากกว่าเดือนละครั้ง มีความสัมพันธ์ทางลบกับระยะเวลาที่อยู่ร่วมกัน และการทำกิจกรรมกับครอบครัว ส่วนการศึกษาของ Gunuc and Dogan (2013) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งสนับสนุนทางสังคม

และกิจกรรมในครอบครัว กับการติดอินเทอร์เน็ต ของวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษา พบว่า กิจกรรมในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการติดอินเทอร์เน็ต ของวัยรุ่น นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นหญิง พบว่า การติดอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับการทำหน้าที่ของครอบครัว (Habibi, Danesh, & Mazandarani, 2015)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกปัจจัยด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น และยังไม่พบการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งความแตกต่างของบริบททางวัฒนธรรมส่งผลต่อทัศนคติและความเชื่อ ทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตจากคนในสังคมมากขึ้น โดยค่านิยมของคนในครอบครัว ของวัยรุ่นที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น ทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตไปสู่วัยรุ่นในครอบครัวเดียวกันและภายนอกครอบครัว ได้ (Xin et al., 2017) ประกอบกับผลการศึกษาที่ผ่านมาในต่างประเทศพบความสัมพันธ์ทั้งทางบวก และทางลบ ทำให้ไม่สามารถสรุปได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวและการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น เพื่อให้การช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว และเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวและการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น

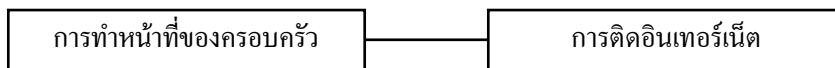
สมมติฐานการวิจัย

การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดการทำหน้าที่ของครอบครัวของ McMaster (McMaster Model of Family Function) (Epstein et al., 1983) ซึ่งอธิบายว่า การทำหน้าที่ของครอบครัว หมายถึง ความสามารถของสมาชิกทุกคนที่ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ และด้านการควบคุมพฤติกรรม โดยมี

ความเกี่ยวข้องกันและส่งผลต่อสภาพจิตใจของวัยรุ่น เมื่อครอบครัวมีการทำหน้าที่ของครอบครัวบกพร่องในแต่ละด้าน เช่น เกิดความขัดแย้งของสมาชิก มีการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ เกิดการทะเลาะ ไม่เอาใจใส่ วัยรุ่นต้องเผชิญปัญหาด้วยตนเอง เกิดความกระทบกระเทือนทางจิตใจ เมื่อเวลานานขึ้นโดยไม่ได้รับการแก้ไข สิ่งเหล่านี้อาจทำให้วัยรุ่นหลบหนีความจริงไปอยู่ในโลกเสมือนจริง คือ การติดอินเทอร์เน็ต เพราะอินเทอร์เน็ตมีเรื่องราวที่ช่วยในการระบายอารมณ์ มีสิ่งผ่อนคลายอารมณ์ เพื่อหาทางออกของปัญหาต่างๆ เกิดความสุขและลืมความทุกข์ไปชั่วขณะ สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นวัยรุ่นตอนต้นที่มีอายุ 12-15 ปี กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอกจังหวัดเชียงใหม่ (จำนวน 25 แห่ง) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 18,969 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) มีการใช้งานอินเทอร์เน็ต 2) สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ 3) ได้รับการยินยอมให้เข้าร่วมการวิจัยจากผู้ปกครอง และ

4) ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Krejcie and Morgan (1970) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 430 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบชั้นภูมิ โดยสุ่มโรงเรียนจำนวน 8 แห่ง (อัตราส่วน 3:1) (บุญใจ ศรีสถิตยีนรากร, 2553) แล้วสุ่มตัวอย่างชั้นปีละ 1 ห้องเรียน จากนั้นในแต่ละ 1 ห้องเรียน ทำการจับฉลากเลขประจำตัวนักเรียนตามสัดส่วนประชากรเพศชายและเพศหญิง

เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบประเมินข้อมูลส่วนบุคคล ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อเดือน จำนวน

สมาชิกในครอบครัว ผู้ที่พักอาศัยในครอบครัว ระยะ เวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน และวัตถุประสงค์ การใช้อินเทอร์เน็ต จำนวนทั้งสิ้น 8 ข้อ มีลักษณะ คำตอบเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ

ชุดที่ 2 แบบประเมินจุฬาลงกรณ์แฟมิลี อินเวนทอรี (Chulalongkorn Family Inventory [CFI]) ของอุมาพร ตรังคสมบัติ (2554) ที่พัฒนา ขึ้นโดยดัดแปลงจาก the Family Assessment Device ของ Epstein et al. ปี ค.ศ. 1983 แบ่งออก เป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา จำนวน 6 ข้อ ด้านการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ ด้านบทบาท จำนวน 3 ข้อ ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ จำนวน 5 ข้อ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ จำนวน 5 ข้อ ด้าน การควบคุมพฤติกรรม จำนวน 4 ข้อ และด้าน การทำหน้าที่ทั่วไป (เพิ่มด้านนี้เพื่อให้เหมาะสม กับบริบทของครอบครัวไทย) จำนวน 8 ข้อ รวม จำนวนทั้งสิ้น 36 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทาง บวก จำนวน 24 ข้อ และข้อคำถามทางลบ จำนวน 12 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณ ค่า 4 ระดับ จากคะแนน 1-4 ของข้อคำถามทาง บวก ได้แก่ ไม่ตรงเลย ตรงเล็กน้อย ตรงปานกลาง และตรงมากที่สุด ส่วนข้อคำถามทางลบให้คะแนน ในลักษณะตรงกันข้าม สำหรับเกณฑ์การแปลผล คะแนน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ การทำหน้าที่ ในระดับไม่ดี (1-1.49 คะแนน) ในระดับดีเล็กน้อย (1.50-2.49 คะแนน) ในระดับดีพอสมควร (2.50- 3.49 คะแนน) และในระดับดีมาก (3.50-4 คะแนน)

ชุดที่ 3 แบบประเมินการติดอินเทอร์เน็ต ฉบับภาษาไทย (Internet Addiction Test) ของ สุภทัต แดงเครื่อง (2555) ที่แปลและดัดแปลงจาก แบบประเมินการติดอินเทอร์เน็ตฉบับภาษาอังกฤษ ของ Young ปี ค.ศ. 1998 จำนวนทั้งสิ้น 20 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากคะแนน 1-5 ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง

บ่อยครั้ง และมากที่สุด ส่วนเกณฑ์การแปลผลคะแนน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ เป็นผู้ใช้งานทั่วไป (moderate users) (20-39 คะแนน) เป็นผู้ใช้งาน กลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดอินเทอร์เน็ต (possible addicts) (40-69 คะแนน) และเป็นผู้ใช้งานที่มี การติดอินเทอร์เน็ต (addicts) (70-100 คะแนน)

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือนี้ ผู้วิจัยนำแบบประเมินจุฬาลงกรณ์แฟมิลีอินเวนทอรี และแบบประเมินการติดอินเทอร์เน็ตฉบับภาษาไทย ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 10 คน หาค่าความเชื่อมั่นด้วย วิธีการของครอนบาช ได้ค่าเท่ากับ .82 และ .89 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้ 1) หลังจากโครงร่างวิจัยได้รับการพิจารณาเห็นชอบจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (เอกสารรับรอง เลขที่ 005/ 2019 วันที่ 15 มกราคม 2562) ผู้วิจัยจึงเริ่มเก็บ รวบรวมข้อมูล และ 2) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ขั้นตอนการเก็บ รวบรวมข้อมูล และสิทธิในการถอนตัวจากการวิจัย รวมทั้งแจ้งว่าข้อมูลจะได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับ และนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยจะนำเสนอ ข้อมูลในภาพรวม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขออนุญาต ดำเนินการวิจัยจากผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 8 แห่ง สัมภาษณ์ผู้อำนวยการและอาจารย์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และวิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล จากนั้นพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัว ดำเนินการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง (ข้อ 2) และให้ กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมิน โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที ทั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วง เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลการทำหน้าที่ของครอบครัว วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลการติดอินเทอร์เน็ต วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่และร้อยละ ส่วนการหาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการติดอินเทอร์เน็ต วิเคราะห์ด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน เนื่องจากข้อมูลมีการกระจายแบบไม่เป็นโค้งปกติ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของวัยรุ่นตอนต้น พบว่าวัยรุ่นตอนต้นเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53 มีอายุเฉลี่ย 14 ปี ($SD = .91$) กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.40 มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 2,000 บาท มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.60 ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.60 อาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 67.20 ระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน กลุ่มผู้ใช้งานทั่วไป และกลุ่มผู้ใช้งานกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดอินเทอร์เน็ต เท่ากับ 7 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มผู้ใช้งานที่มีการติดอินเทอร์เน็ต เท่ากับ 9 ชั่วโมง และวัตถุประสงค์การใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีการใช้ในการดูหนังดูทีวี และฟังเพลงออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 89.30

2. การทำหน้าที่ของครอบครัวในวัยรุ่นตอนต้น พบว่า วัยรุ่นตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยการทำหน้าที่ของครอบครัวโดยรวมในระดับดีเล็กน้อย ($M = 2.18$, $SD = .32$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า วัยรุ่นตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยการทำหน้าที่ของครอบครัวทุกด้านในระดับดีเล็กน้อย โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบทบาท และด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ($M = 2.35$, $SD = .46$ และ $M = 2.35$, $SD = .36$ ตามลำดับ) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ($M = 2.26$, $SD = .49$) ด้านการควบคุมพฤติกรรม ($M = 2.20$, $SD = .51$) ด้านการแก้ปัญหา ($M = 2.19$, $SD = .49$) ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ($M = 2.16$, $SD = .56$) และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป ($M = 1.97$, $SD = .56$) ตามลำดับ

3. การติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น พบว่าวัยรุ่นตอนต้นอยู่ในกลุ่มผู้ใช้งานที่มีการติดอินเทอร์เน็ต และกลุ่มผู้ใช้งานกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดอินเทอร์เน็ต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.10 เท่ากัน รองลงมา คือ กลุ่มผู้ใช้งานทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 9.80

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการติดอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .150$, $p < .05$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของครอบครัวกับการติดอินเทอร์เน็ตในวัยรุ่นตอนต้น ($n = 430$)

ตัวแปร	การติดอินเทอร์เน็ต	
	r_s	p
การทำหน้าที่ของครอบครัว	.150	.043

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยการทำหน้าที่ของครอบครัวโดยรวมและรายด้านในระดับดีเล็กน้อย ทั้งนี้อธิบายได้ว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายต่อเดือน ครอบครัวที่มีบุตรอยู่ในช่วงวัยรุ่น และครอบครัวที่ขาดสมาชิกในครอบครัว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นตอนต้นมีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 2,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 51.60) เมื่อเกิดความขัดสนด้านค่าใช้จ่ายย่อมสะท้อนถึงความ เป็นอยู่ในครอบครัวที่เป็นทุกข์ (ญะบรี สมุทรจักร, ธีรนาถ ก้อนแก้ว, และวิภูวัน อุเต็น, 2560) โดย วัยรุ่นตอนต้นมีอายุ 12-15 ปี ซึ่งเป็นวัยแห่ง การเปลี่ยนแปลงหลายด้าน หากความสัมพันธ์ใน ครอบครัวมีความตึงเครียดสูง และวัยรุ่นไม่เชื่อฟัง บิดามารดา ถือว่าครอบครัวกำลังเข้าสู่ระยะวิกฤต (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2554) และพบว่า วัยรุ่น ตอนต้นบางส่วนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา ซึ่ง ครอบครัวที่ขาดสมาชิกในครอบครัวจะส่งผลกระทบต่อวัยรุ่นในด้านสภาวะจิตใจ การควบคุมอารมณ์ และความสัมพันธ์ในครอบครัว (Farrington, 1995) สอดคล้องกับการศึกษาของ Xin et al. (2017) ที่พบว่า วัยรุ่นที่ใช้อินเทอร์เน็ตโดยมี กิจกรรมบนโลกออนไลน์ การสนทนาออนไลน์ จะพบ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวบกพร่อง

ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นตอนต้นอยู่ในกลุ่ม ผู้ใช้งานที่มีการติดอินเทอร์เน็ต และกลุ่มผู้ใช้งาน กลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดอินเทอร์เน็ต มากที่สุด (ร้อยละ 45.10 เท่ากัน) และกลุ่มผู้ใช้งานทั่วไป (ร้อยละ 9.80) โดยเพศหญิงติดอินเทอร์เน็ตมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 52.06 และ 47.94 ตามลำดับ) ซึ่งการที่ เพศหญิงติดอินเทอร์เน็ตมากกว่าเพศชายนั้น ตาม

แนวคิดแรงจูงใจภายในตนเองเชื่อว่า ผู้ที่ติดอินเทอร์เน็ต ต้องการความรัก การดูแล และความเอาใจใส่จากคน รอบข้างมาก เช่นเดียวกับเพศหญิง (Chak & Leung, 2004) ส่วนแนวคิดด้านจิตใจและบุคลิกภาพ ได้ อธิบายถึงการติดอินเทอร์เน็ตไว้ว่าเกิดจากบุคลิกภาพ ชอบแข่งขัน ชอบความท้าทาย ชอบความสนุกสนาน โดยมักพบการติดเกมส์ ส่วนผู้ที่ติดสื่อสังคมมักเป็น ผู้ที่ต้องการมีเพื่อนและต้องการการยอมรับ (Kuss et al., 2014) สำหรับแนวคิดด้านพฤติกรรมเชื่อว่า การติดอินเทอร์เน็ตมาจากการเรียนรู้ว่าสิ่งที่ทำอยู่ แล้วได้รับการเสริมแรงทางบวก ยิ่งได้รับแรงเสริม ทางบวกมากก็จะแสดงพฤติกรรมออกมามาก เช่นเดียวกับการเรียนรู้ว่าอินเทอร์เน็ตคือแรงเสริม ทำให้เกิดความผ่อนคลาย วัยรุ่นจะหันกลับไปใช้ เมื่อต้องการและใช้มากขึ้นจนก่อให้เกิดการติด อินเทอร์เน็ต (ผจงจิต ผาภูมิ, 2546) สอดคล้องกับ การศึกษาของ Mak et al. (2014) ที่พบว่า วัยรุ่น ทั่วทวีปเอเชียที่มีอายุ 13-16 ปี มีการติดอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 62 และสอดคล้องกับการศึกษาของ Xin et al. (2017) ที่พบว่า วัยรุ่นหญิงมีสัดส่วนการใช้ อินเทอร์เน็ตและการติดอินเทอร์เน็ตมากกว่าวัยรุ่น ชาย ทั้งนี้ แนวคิดแรงจูงใจภายในตนเองของวัยรุ่น เชื่อว่า การติดอินเทอร์เน็ตเป็นการตอบสนองด้าน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและตอบสนองด้าน ความมีอิสระในการตัดสินใจและด้านศักยภาพ (Chak & Leung, 2004) ซึ่งการเล่นเกมส์ออนไลน์เป็น การตอบสนองต่อการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เนื่องจากต้องมีปฏิสัมพันธ์ในเกมส์ออนไลน์กับผู้อื่น และการที่สามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้จะตอบสนอง ด้านศักยภาพของวัยรุ่น (Wong, Yuen, & Li, 2015) สอดคล้องกับการศึกษาของ Bonnaire and Phan (2017) ที่พบว่า วัยรุ่นตอนต้นใช้ อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับความบันเทิง เช่น การเล่นเกมส์ ออนไลน์ การฟังเพลง มากที่สุด เพื่อเป็นการแสดง

ถึงศักยภาพและการยอมรับ

ผลการวิจัยพบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการติดอินเทอร์เน็ต ในวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีคะแนนเฉลี่ยการทำหน้าที่ของครอบครัวโดยรวมในระดับดีเล็กน้อย ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลในครอบครัวยังสามารถทำหน้าที่ด้วยการแก้ปัญหาในครอบครัว การสื่อสาร บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม และการทำหน้าที่ทั่วไป ได้ดีเพียงเล็กน้อย แสดงถึงการทำหน้าที่ของครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ทั้งหมด ครอบครัวยังไม่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารที่ดี มีความสัมพันธ์ที่เกินห่าง ไม่ได้รับการตอบสนองทางอารมณ์ที่เพียงพอ สมาชิกในครอบครัวไม่สามารถแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น (Epstein et al., 1983) สอดคล้องกับการศึกษาของ Habibi et al. (2015) ที่พบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการติดอินเทอร์เน็ต และวัยรุ่นมีการทำหน้าที่ของครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งทำหน้าที่ได้ดีเพียงบางด้านนั้น สามารถพบการติดอินเทอร์เน็ตได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Tao and Lanjun (2004) ที่พบว่า การติดอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับครอบครัววัยรุ่นที่มีการลงโทษ วัยรุ่นที่ไม่เชื่อฟัง คำสั่งสอน ทั้งนี้ แนวคิดการทำหน้าที่ของครอบครัว ได้อธิบายว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวเป็นความสามารถของสมาชิกในการช่วยเหลือกันในทุกๆ ด้าน มีอิทธิพลต่อสมาชิกทุกคน มีการส่งผ่านและควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกทุกคนในครอบครัว (Epstein et al., 1983) หากการทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ย่อมมีผลต่อการแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของสมาชิก ซึ่งการติดอินเทอร์เน็ตเป็นพฤติกรรมที่มากเกินไป ไม่สามารถควบคุมตนเองในการหยุดเล่น ทำให้มีผลกระทบทางจิตใจ

ต่อวัยรุ่น และเป็นสิ่งกระตุ้นให้วัยรุ่นหลบหนีความจริง ไปอยู่ในโลกเสมือนจริง คือ การติดอินเทอร์เน็ต (Young, 1998)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

พยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลวัยรุ่น ควรเฝ้าระวังการติดอินเทอร์เน็ตและให้การช่วยเหลือที่เหมาะสม เพื่อป้องกันผลกระทบที่ตามมา และส่งเสริมให้วัยรุ่นมีการทำหน้าที่ของครอบครัวที่ดียิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาการติดอินเทอร์เน็ต รวมทั้งควรให้ความรู้แก่ผู้ปกครองถึงผลกระทบของการติดอินเทอร์เน็ตและวิธีควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นให้เหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาการติดอินเทอร์เน็ต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น เช่น การสนับสนุนทางสังคม ภาวะสุขภาพจิต

เอกสารอ้างอิง

ธานินทร์ สุธิประเสริฐ, ธนพร ศักดิ์ศรีสนอง, สุรีย์พร เต๊ะคอเอะ, วัชรินทร์ โกมลมาลัย, สุวัฒนา เกิดม่วง, สุนิสา จันทรแสง, และศักดิ์กร สุวรรณเจริญ. (2561). พฤติกรรมการเล่นเกม และการติดเกมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแห่งหนึ่งในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. *วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 6(1), 68–76. บุญญรัตน์ นทีสถิตย์ธาร. (2559). *พฤติกรรมและผลกระทบในการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการเรียนของโรงเรียนสิงห์บุรี* (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ยู แอนด์ ไอ อินเทอร์เน็ต มีเดีย.
- ผจงจิต ผาภูมิ. (2546). การติดคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต และแนวทางการป้องกัน แก้ไข. *วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย*, 11(1), 41-54.
- ภูเบศร์ สมุทรจักร, ชีรนุช ก้อนแก้ว, และวิภูวัน อุเต็น. (2560). *ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุกัฒ์ แดงเครื่อง. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตกับความเหงาและทักษะทางสังคมของวัยรุ่น: กรณีศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2554). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาคู่ครอบครัว* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์.
- Bonnaire, C., & Phan, O. (2017). Relationships between parental attitudes, family functioning and internet gaming disorder in adolescents attending school. *Psychiatry Research*, 255, 104-110.
- Chak, K., & Leung, L. (2004). Shyness and locus of control as predictors of internet addiction and internet use. *Cyberpsychology & Behavior*, 7(5), 559-570.
- Epstein, N. B., Baldwin, L. M., & Bishop, D. S. (1983). The McMaster Family Assessment Device. *Journal of Marital and Family Therapy*, 9(2), 171-180.
- Epstein, N. B., Bishop, D., Ryan, C., Miller, I. W., & Keitner, G. I. (1993). The McMaster model view of healthy family functioning. In F. Walsh (Ed.), *Normal family processes* (pp. 138-160). New York: Guilford.
- Farrington, D. P. (1995). The development of offending and antisocial behaviour from childhood: Key findings from the Cambridge Study in Delinquent Development. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 36, 929-964.
- Gunuc, S., & Dogan, A. (2013). The relationships between Turkish adolescents' internet addiction, their perceived social support and family activities. *Computers in Human Behavior*, 29(6), 2197-2207.
- Habibi, A., Danesh, P., & Mazandarani, M. J. Z. (2015). The relationship of family function with internet addiction among girl high school students in Malard. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(4), 215-222.
- Internet World Stats. (2018). *Internet worldstats usage and population statistics*. Retrieved from <https://www.internetworldstats.com>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., Karila, L., & Billieux, J. (2014). Internet addiction: A systematic review of epidemiological research for the last decade. *Current Pharmaceutical Design*, 20(25), 4026–4052.
- Mak, K. K., Lai, C. M., Watanabe, H., Kim, D. I., Bahar, N., Ramos, M., ... Cheng, C. (2014). Epidemiology of internet behaviors and addiction among adolescents in six Asian countries. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 17(11), 720–728.
- Pontes, H. M., Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (2015). Clinical psychology of internet addiction: A review of its conceptualization, prevalence, neuronal processes, and implications for treatment. *Neuroscience & Neuroeconomics*, 4, 11–23.
- Ryan, T. A. (2015). *Facebook addiction: An exploratory study using mixed methods* (Doctoral dissertation). Royal Melbourne Institute of Technology.
- Santrock, J. W. (2014). *Adolescence*. New York: McGraw-Hill Education.
- Tao, L., & Lanjun, Z. (2004). How college students' internet addiction are related to parental rearing patterns. *Psychological Science (China)*, 27(3), 662–663.
- Telef, B. B. (2016). Investigating the relationship among internet addiction, positive and negative affects, and life satisfaction in Turkish adolescents. *International Journal of Progressive Education*, 12(1), 128–135.
- Wong, T. Y., Yuen, K. S. L., & Li, W. O. (2015). A basic need theory approach to problematic internet use and the mediating effect of psychological distress. *Frontiers in Psychology*, 5, 1562.
- Wu, C. S. T., Wong, H. T., Yu, K. F., Fok, K. W., Yeung, S. M., Lam, C. H., & Liu, K. M. (2016). Parenting approaches, family functionality, and internet addiction among Hong Kong adolescents. *BMC Pediatrics*, 16(1), 130.
- Xin, M., Xing, J., Pengfei, W., Houru, L., Mengcheng, W., & Hong, Z. (2017). Online activities, prevalence of internet addiction and risk factors related to family and school among adolescents in China. *Addictive Behaviors Reports*, 7, 14–18.
- Young, K. S. (1998). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology & Behavior*, 1(3), 237–244.